

Kell egy hét együttlét a képzőművészeknek is

Art Weekek és művészeti hétvégék itthon és Európában

JANKÓ JUDIT

A galériás világ marketingje sokat változott az utóbbi időben, ez pedig nem egyszerűen néhány kreatív szakember ízlésén múlt, hanem számos gazdasági és működési ok áll az átalakulás hátterében. Kezdetben az volt a cél, hogy a galériák világát arisztokratikusnak, elegánsnak, menőnek, a kiváltságosok és beavatottak terepének állítsák be, a kétezres évek elejére azonban az vált a legfőbb törekvéssé, hogy letörjék a küszöbfeleletet, és megmutassák: egyszerű érdeklődőket is szívesen látnak a művészeti galériákban. Hiszen a látogatókból lesznek az érdeklődők, az érdeklődőkből a vásárlók, a vásárlókból pedig a gyűjtők.

múzeumok nagyon jól tudnak együttműködni. Egy-egy blockbuster-kiállítás akár hónapokra vonzó célponttá tehet egy nagyvárost.

Innen már csak egy lépés volt, hogy a kétezres évek elején valakinek kipattanjon a fejéből az art weekend és az art week ötlete. Mindkét esernyőrendezvénynek az a fő célja, hogy adott időszakban koncentráltan irányítsa rá a figyelmet egy város képzőművészeti életére. Az előbbi általában négy-, utóbbi pedig hatnapos, fesztiváljellegű programsorozat, de sem eszközeiben, sem pedig lebonyolításának módjában nincs a két típus között nagy különbség. A legnagyobb eltérés talán az, hogy bizonyos városokban az éppen ott és akkor zajló művészeti vásár idejére szervezik az art weeket is, hogy

fotó: Hegyháti Réka

Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest Art Week 2018

Múcsarnok, Budapest Art Week 2018

Mindezen szemléletbeli változások mögött olyan folyamatok is felsejlenek, hogy a klasszikus felől határozottan a kortárs irányába mozdult az utóbbi időben a műkereskedelem, a piacon szabadon hozzáférhető klasszikus műtárgyak száma amúgy is lecsökkent. Régebbi korok alkotásai múzeumokba kerültek vagy magánygyűjteményekbe betonozódtak be évtizedekre, a gyűjtők körében ráadásul generációváltás is történt. Időközben az idegenforgalom is felfedezte a képzőművészetet, kiderült, hogy a turisztikai iparág és a

az oda utazó, a művészeti világ különböző területein dolgozó szakemberek garantáltan a helyszínen legyenek. Épp be kell csak csalogatni őket a vásáron kívüli helyszínekre is. Ráadásként az art fair-en nem kiállító helyi galériák a surranópályán lehetőséget kapnak a szakemberek megszólítására. Ami a közönséget illeti, közülük elsősorban azokra számíthatnak az art weekek rendezői, akik nem mennek el a vásárra – mert nem tudnak vásárolni vagy nem műgyűjtők –, a fesztivál felkeresésével viszont részesei lehetnek a művészeti élet nyüzsgésének. Mások úgy vélik, jobb ha a vásártól eltérő időpontot választanak, mert így még több napon át irányíthatják a figyelmet a város művészeti életére.

Európában a bécsi és a berlini a legismertebb art week. A Vienna Art Weeket 2004 óta rendezik meg, Berlinben pedig 2011-ben kezdték. Itt egyébként a város és a művészeti vásár is részt vesz a szervezésben.

A szervezők elvégzik a logisztikát, összehangolják a programokat, megrajzolják a térképet – képletesen és a valóságban is –, összefoglalják a rendezvényről szóló információkat, aztán eljuttatják ezeket mindenkihez. A legizgalmasabb programok, amelyek miatt egy art week felejthetetlen élménnyé tud válni, azok az egyszeri bemutatók, beszélgetések, amelyek résztvevői egyébként szinte soha sincsenek ugyanabban az időben egy adott városban. Jellegzetes programoknak számítanak a „betekintünk a kulisszák mögé”-típusú események is, legyen szó múzeumi raktárról, restaurátorműhelyről vagy akár egy gyűjtő magánlakásáról. Persze mindig az a helyszín a legérdekesebb, amelyik csak akkor és ott, egyszeri alkalommal nyílik meg az érdeklődők előtt.

A Vienna Art Week fő támogatója a Dorotheum aukciósház, de évről évre számos további szponzort is az ügy mellé tudnak állítani, így biztosítótársaságokat, bankokat vagy akár a városi önkormányzatot. Itt a múzeumi kiállítások jelentik a legfőbb hangsúlyt, hiszen a Vienna Art Week is a „Bécs a múzeumok és a blockbustertárlatok városa”-imázst igyekszik alátámasztani.

Berlinben és Bécsben is gyakori, hogy olyan kisebb galériák, amelyek a hivatalos Art Week-programban nem szerepelnek ugyan, erre az időszakra mégis előállnak valami izgalmassal, vagy egyszerűen csak ezekre a napokra tervezik az aktuális vernisszázukat. Berlinben komoly stáb dolgozik az általában szeptember végén tartott esemény előkészítésén, a weboldaluk egész évben működik és a közösségi médiában is aktívak: látogatott Instagram- és Facebook-oldalt üzemeltetnek.

A 2019-ben negyedik kiadásával jelentkező *Budapest Art Week* (BAW) nem a nyugat-európai minta másolásaként jött létre, bár életre hívója, Bérczi Linda tudta, hogy léteznek hasonló rendezvények a világban, de már csak az első Budapest Art Week után nézett alaposabban utána, miként működik ugyanez Berlinben és Bécsben.

A rendezvény közvetlen előzményének itthon a Nyitott Műterem Délutánja tekinthető, amelynek szintén Bérczi Linda volt az életre hívója. Amúgy ez a műteremlátogatásokra fókuszáló program sem szűnt meg, csupán mostanra a Budapest Art Weekbe építve létezik.

„Én semmilyen projektemnél nem azt veszem figyelembe, mi történik másutt” – hangsúlyozza Bérczi Linda művészeti menedzser, a BAW igazgatója. „Budapest teljesen más, mint Berlin, ahogy Bécsből is különbözik, bármennyire a hasonlóságokra szoktunk fókuszálni. Nem adaptációkban gondolkodom, sokkal inkább arra figyelek, milyen az adott helyzetünk, miként működik egy terület nálunk, hol vannak hiányosságok a rendszerben. Budapesten nagyon sok helyszínt bevonunk, a bécsieknél is többet, megközelítőleg annyit, mint a nálunk nagyobb és művészetiileg aktívabb Berlin. Bécsben a múzeumoké a főszerep, mi viszont azt látjuk, hogy a kortárs képzőművészet potenciális közönsége inkább a múzeumi kiállítóhelyeket ismeri, közülük is a nagyobbakat, ezért a

Fotó: Ficsór Zsolt

Art Salon Társalgó Galéria, Budapest Art Week 2018

Metróhuzat - Séta az M4-es metró vonalán, Budapest Art Week 2018

Parthenon-fríz Terem, Budapest Art Week 2018

galériákra, az alternatív kiállítóhelyekre és a kis, delikát múzeumokra helyezük a hangsúlyt. Egyre inkább törekszünk a kisebb, non-profit helyek bevonására, ami persze nem azt jelenti, hogy a Szépművészeti Múzeum vagy a Ludwig Múzeum ne lennének fontosak, de ezek már eleve a közönség látókörében vannak."

A Budapest Art Week állandó időpontban jelentkezik, hiszen a Budapesti Tavaszi Fesztivál rendezvényeihez kapcsolódik. A két programsorozat jól kiegészíti egymást, hiszen a BAW integrálódása előtt a Tavaszi Fesztivál csak nyomokban tartalmazott

képzőművészetet. Ez az első év, hogy a két rendezvény tematikáját is összehangolják: ezúttal az orosz művészet kerül a fókuszba. Készül egy központi kiállítás is, egyelőre *Matrjoska – örökség az orosz kortárs művészetben* munkacímmel, az orosz Ilmira Bolotyan és Vékony Délia kurátori közreműködésével a Mikve Galériában.

A cél a kezdetektől változatlan: a szervezők minél több embert szeretnének elérni és a kortárs képzőművészet fogyasztójává tenni. Valódi nagy eredményként pedig azt élné meg a BAW vezetése, ha annyi támogatást és szponzort sikerülne megnyerniük az ügynek, hogy új

projekteket, kizárólag az itt megvalósuló rendezvények létrejöttét tudnák támogatni, akár úgy, hogy pályázatot írnan ki ezek megvalósításának segítésére. 2019-ben egy szponzornak köszönhetően először valósul meg a BAW keretében múzeumpedagógiai program. Az iskolák négyfajta túra közül is választhatnak majd.

„Keresem az utat, merre menjünk tovább, nem biztos, hogy a helyszínek számát kell növelnünk, az én álmom inkább a több saját tartalom. Új projektek, kiállítások létrejötténél szeretnék bábáskodni” – foglalja össze a BAW jövőképét Bérczi Linda.